

2014 m. gegužės 20 d. Tarybos išvados dėl daugiakalbystės ir kalbinių kompetencijų tobulinimo

(2014/C 183/06)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

ATSIŽVELGDAMA Į:

- Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 165 ir 166 straipsnius;
- 2002 m. kovo 15–16 d. Barselonoje įvykusio Europos Vadovų Tarybos susitikimo išvadas, kuriose raginama imtis veiksmų „*siekiant tobulinti pagrindinių gebėjimų įgijimą, visų pirma nuo labai ankstyvo amžiaus mokant bent dviejų užsienio kalbų*“, bei nustatyti kalbinės kompetencijos rodiklį⁽¹⁾;
- 2006 m. gegužės 19 d. Tarybos išvadas, kuriose apibrėžti Europos kalbinės kompetencijos rodikliui skirti principai⁽²⁾;
- 2009 m. gegužės 12 d. Tarybos išvadas dėl Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginės programos („ET 2020“), kuriose pabrėžiama kalbinės kompetencijos stiprinimo svarba⁽³⁾;
- 2011 m. lapkričio 28–29 d. Tarybos išvadas dėl judumą didinančios kalbinės kompetencijos, kuriose pabrėžiama gero užsienio kalbų mokėjimo, kaip bendrosios kompetencijos, būtinos skinantis kelią šiuolaikiniame pasaulyje ir darbo rinkoje, svarba⁽⁴⁾;
- 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1288/2013, kuriuo sukuriamą programą „Erasmus+“⁽⁵⁾, kuriame numatytas tikslas gerinti kalbų mokymą ir mokymąsi;

IR VISŲ PIRMA Į:

- 2008 m. gegužės 22 d. Tarybos išvadas dėl daugiakalbystės, kuriose valstybės narės raginamos bendradarbiauti siekiant stiprinti Europos bendradarbiavimą daugiakalbystės srityje, ir imtis tinkamų veiksmų siekiant gerinti veiksmingą kalbų mokymą⁽⁶⁾;
- 2008 m. lapkričio 21 d. Tarybos rezoliuciją dėl Europos daugiakalbystės strategijos, kurioje valstybių narių prašoma skatinti daugiakalbystę, taip remiant konkurencingumą, judumą bei galimybes įsidarbinti, ir kaip kultūrų dialogo stiprinimo priemonę⁽⁷⁾;

ATSIŽVELGDAMA Į TAI, KAD:

1. kalbų įvairovė – viena iš pagrindinių Europos kultūros ir kultūrų dialogo sudedamųjų dalių, ir yra pripažinta, kad gebėjimas bendrauti kita nei gimtąja kalba yra viena iš bendrųjų kompetencijų, kurią piliečiai turėtų siekti įgyti⁽⁸⁾;
2. kalbinis ES kraštovaizdis yra sudėtingas ir įvairialypis: nacionaliniai veiksniai turi įtakos kalbų mokymuisi ir mokymui ir dėl to esama didelių su tuo susijusių teisės aktų ir praktikos skirtumų;
3. kalbinės kompetencijos prisideda prie Europos piliečių, visų pirma jaunimo, judumo, įsidarbinimo galimybių ir asmeninio tobulėjimo, o tai atitinka darbo vietų kūrimo ir ekonomikos augimo strategijos „Europa 2020“ tikslus;
4. Europoje daugelio jaunimo kalbų gebėjimų lygį būtų galima padidinti ir kad, nepaisant šios tokios pažangos pastaraisiais dešimtmečiais, skirtingose šalyse galimybės mokytis kalbų vis dar labai skiriasi;
5. kadangi klasikinės kalbos yra daugelio dabartinių kalbų šaltinis, jų (pvz., senovės graikų ir lotynų kalbų) mokymasis gali padėti mokytis kalbų ir prisidėti prie mūsų bendro paveldo tvarumo;

⁽¹⁾ SN 100/1/02 REV 1, p. 19, 44 punktą, antra įtrauka.

⁽²⁾ OL C 172, 2006 7 25, p. 1.

⁽³⁾ OL C 119, 2009 5 28, p. 2.

⁽⁴⁾ OL C 372, 2011 12 22, p. 27.

⁽⁵⁾ OL L 347, 2013 12 20, p. 50.

⁽⁶⁾ OL C 140, 2008 6 6, p. 14.

⁽⁷⁾ OL C 320, 2008 12 16, p. 1.

⁽⁸⁾ Žr. 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos rekomendaciją dėl bendrųjų visą gyvenimą trunkančio mokymosi gebėjimų (OL L 394, 2006 12 30, p. 10).

PRITARIA TAM, KAD:

1. ES ir valstybės narės turėtų vykdyti kalbinių kompetencijų tobulinimo pažangos vertinimą, ir kiekviena šalis turėtų prisidėti prie šios pažangos pagal savo nacionalinį kontekstą ir aplinkybes;
2. kalbinių kompetencijų vertinimas galėtų padėti skatinti daugiakalbystę ir veiksmingą kalbų mokymą bei mokymąsi mokykloje;
3. Toks vertinimas galėtų būti atliekamas remiantis priede išdėstytais metmenimis ir turėtų apimti visus keturis kalbinius gebėjimus: skaitymą, rašymą, klausymą ir kalbėjimą;
4. vertinimas galėtų būti:
 - i) organizuojamas ES lygiu,
 - ii) toks, kad juo būtų atsižvelgiama į nacionalinius duomenis, jei tokių yra, pagal nacionalines aplinkybes,
 - iii) organizuojamas padedant iš valstybių narių ekspertų sudarytai grupei ir bendradarbiaujant su Rodiklių ir lyginamųjų standartų nuolatine grupe siekiant užtikrinti didžiausią palyginamumą,
 - iv) finansuojamas pagal programą „Erasmus+“, vadovaujantis atitinkamomis Reglamento (ES) Nr. 1288/2013 ⁽¹⁾ nuostatomis ir atsižvelgiant į metinę biudžeto procedūrą,
 - v) toks, kad reikėtų kuo mažiau mokymo įstaigų išteklių ir kuo mažiau valstybių narių ataskaitų teikimo pastangų.

PRAŠO VALSTYBIŲ NARIŲ, DERAMAI ATSIŽVELGIANT Į SUBSIDIARUMO PRINCIPĄ IR Į NACIONALINES APLINKYBES:

1. priimti ir tobulinti priemones, kuriomis skatinama daugiakalbystė ir didinama kalbų mokymosi bei mokymo kokybė ir veiksmingumas, be kita ko, nuo ankstyvo amžiaus be gimtosios (-ųjų) dėstomosios kalbos (-ų) mokant bent dvi kalbas ir nagrinėjant naujoviškų metodų potencialą kalbinėms kompetencijoms tobulinti;
2. dėti pastangas tinkamiems kalbos mokėjimo įvertinimo metodams parengti remiantis priedu;
3. plėtoti priemones, kuriomis migrantų kilmės vaikams ir suaugusiems asmenims būtų padedama mokytis priimančiosios šalies kalbą (-as);
4. išnaudoti programos „Erasmus+“ ir Europos struktūrinių ir investicinių fondų potencialą šiems tikslams pasiekti;
5. labiau naudotis tokiomis kalbų mokymuisi remti ir skatinti skirtomis europinėmis skaidrumo priemonėmis ir iniciatyvomis kaip Bendra Europos kalbų mokėjimo orientacinė sistema, Europasas, Europos kalbų aplankas ir Europos kalbų ženklas.

PRAŠO VALSTYBIŲ NARIŲ, PADEDANT KOMISIJAI:

1. pasitelkiant atvirąjį koordinavimo metodą dalytis patirtimi ir geriausios praktikos pavyzdžiais, siekiant didinti kalbų mokymosi ir mokymo efektyvumą ir gerinti jų kokybę;
2. pripažinti vaidmenį, kurį kalbų mokymosi srityje gali atlikti neformalusis mokymasis ir savišvieta, nagrinėjant tokiu būdu įgytų kalbinių kompetencijų pripažinimo ir patvirtinimo būdus, vadovaujantis 2012 m. Tarybos rekomendacija dėl neformaliojo mokymosi ir savišvietos rezultatų patvirtinimo ⁽²⁾;
3. nagrinėti būdus, kaip padaryti kalbų mokymąsi patrauklesnį ir užtikrinti, kad būtų rimčiau įsipareigojama šioje srityje, be kita ko, naudojant IRT ir atvirojo švietimo išteklius, siekiant sumažinti asmenų, kurie nustoja mokytis kalbų nepasiekę pakankamo mokėjimo lygio, skaičių.

⁽¹⁾ 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1288/2013, kuriuo sukuriamas Sąjungos švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto programa „Erasmus+“ ir kuriuo panaikinami sprendimai Nr. 1719/2006/EB, Nr. 1720/2006/EB ir Nr. 1298/2008/EB (OL L 347, 2013 12 20, p. 50).

⁽²⁾ OL C 398, 2012 12 22, p. 1.

PRAŠO KOMISIJOS:

1. išnagrinėti galimybes vertinti kalbines kompetencijas valstybėse narėse, be kita ko, panaudojant nacionalinius duomenis, jei tokių yra, padedant iš valstybių narių ekspertų sudarytai grupei ir bendradarbiaujant su Rodiklių ir lyginamųjų standartų nuolatine grupe;
2. Europos statistikos sistemos kontekste ir siekiant pagerinti palyginamumą išnagrinėti su valstybėmis narėmis ir Eurostatu būdus, kaip papildyti esamus ES duomenis apie vidurinio ugdymo sistemos moksleivių, kurie mokosi trečiąją kalbą, skaičių ⁽¹⁾ vadovaujantis Barselonos tikslo siekiu ir programa „ET 2020“.
3. tęsti ir stiprinti bendradarbiavimą su kitomis šioje srityje dirbančiomis organizacijomis, pavyzdžiui, Europos Taryba ir jos Dabartinių kalbų Europos centru.

⁽¹⁾ Ši trečioji kalba gali būti bet kuri mokykloje mokoma dabartinė kalba. Be to, valstybės narės gali pasirinkti pateikti moksleivių, kurių trečioji kalba yra senovės graikų ir (arba) lotynų kalba, procentinę dalį. Kiti duomenys, kuriuos galima rinkti, be kita ko, yra mokomų kalbų skaičius ir tai, ar jos yra privalomos ar pasirinktinės.

PRIEDAS

Kalbinių kompetencijų vertinimas

Kalbinių kompetencijų vertinimas grindžiamas toliau pateikta informacija.

15 metų moksleivių arba, jei tinkama pagal nacionalines aplinkybes, 14 ar 16 metų moksleivių ⁽¹⁾, kurių antrosios kalbos gebėjimai siekia *savarankiško vartotojo* lygį, procentinė dalis ⁽²⁾.

Terminas *savarankiškas vartotojas* atitinka bent B1 lygį, kaip apibrėžta Bendroje Europos kalbų mokėjimo orientacinėje sistemoje (CEFR) ⁽³⁾.

Duomenys galėtų būti renkami atliekant ES masto tyrimą, skirtą švietimo sistemų antrosios (-ųjų) kalbos (-ų) mokėjimo lygiui įvertinti, ir pateikti taip, kad būtų užtikrintas didžiausias palyginamumas. Vietoj tyrimo galima panaudoti nacionalinius duomenis su sąlyga, kad jie yra suderinami su CEFR.

Nacionaliniai rezultatai sumuojami kaip keturių komponentų – skaitymo, rašymo, klausymo ir kalbėjimo – paprastas vidurkis. Rezultatas yra šių nacionalinių rezultatų svertinis vidurkis, kurį apskaičiuojant atsižvelgiama į šalies gyventojų skaičių.

⁽¹⁾ Bus užtikrintas kuo didesnis duomenų palyginamumas.

⁽²⁾ Laikoma, kad pagrindinė (-ės) dėstomoji (-osios) kalba (-os) yra pirmoji (-osios) kalba (-os), o iš papildomų kalbų antrąja kalba laikoma ta, kurios mokoma daugiausiai. Kiekviena valstybė narė nusprendžia, kurios kalbos jos atveju laikomos pirmosiomis ir antrosiomis kalbomis.

Antrosiomis kalbomis gali būti laikomos tik oficialiosios ES kalbos.

⁽³⁾ B1 (savarankiško vartotojo) lygis apibrėžiamas taip:

geba suprasti esmę, kai aiškiai kalbama bendrine kalba gerai žinomomis temomis, kuriomis tenka bendrauti darbe, mokykloje, poilsiaujant ir pan. Geba bendrauti daugelyje situacijų, į kurias gali patekti keliaudamas po teritoriją, kurioje kalbama ta kalba. Geba parašyti paprastą rišlų tekstą gerai žinomomis ar dominančiomis temomis. Geba apibūdinti patirtį ir įvykius, svajones, viltis ir siekius ir trumpai pateikti nuomonių ir planų priežastis ir paaiškinimus.